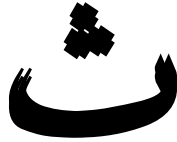

- هه سپی - چاڤ.
تول (Tûl): رهښین، هه لاتن.
تولک (Tûlek): زیرهک، چه له ننگ -
 مریشکا کو په رین وی وهریابن.
توله (Tûlê): تویله یان کوپچکی
 سهی و طوری (تویری) یا.
تونی (Tûnî- Tûnêyî): خه لکی
 «تون» (باژیره کی ل دهڅه را
 خوراسان کو نوکه دبیژنی
 «فردوس») - ناواره - دز، ریگر.
تویل (Tevîl): سهر شامی (اصلع) -
 نه نی - راستکا سهری.
ته (Teh): بن، وهکی (بنی
 ده ریای).
تهک (Tehek): څاله، خالی -
 رويس، تازی - توز و غوبار -
 نه رد، گویا زه مین.
تهم (Tehm): ب زاخ، ب هیز -
 مه زن، ب که له خ - بی هه قتا د
 مه زناهی و دلیری و نازاتی بی دا.
تهی (Tuhî): څاله، خالی.
تیان (Têyan): مه نجه لا مه زن.
تیب (Tîb): سهرگه ردان، چه یران.
تیبا (Tîba): ناز و نازداری - فیل و
 فند - ترانه.
تیپ (Tîp): دهسته که کا ریک و
- پیک ژ خه لکی - زار او ده کی
 له شکهری یه.
تیتال (Tîtal): فیل و فند -
 مه للاقی.
تیج (Tîc): کاتین داری - نارموبش
 خاڤ.
تیر (Tîr): تیر (تیرا کڅانی) - ته لقه،
 فیشهک، گولله - گاربته - باهر،
 پشک - ناڅی ستیرا (عطارد) -
 ناڅی مه ها چواری یه ژ سالا
 هه تاڅی و سهری وهرزی هاقینی یه
 - ناڅی رۆژا سیژدی یه ژ هه می
 مه هه تین سالا هه تاڅی - ژ بهر کود
 که څن دا ناڅی هه یثا ده ستپیکا
 وهرزی پاییزی (تیر) بوو، له ورا
 دگوتنه پاییزی ژی (تیر) - تاری.
تیرست (Tîrset): هرمارا سین
 صه د (۳۰۰).
تیره (Tîrê): بنه مال، خانه دان،
 دهسته کهک ژ مرؤفا کو ژ نه ژاده کی
 یان ژ نه ته وهکی بن - تاری، رهنګ
 رهش.
تیریز (Têyrîz): دهه مه نا جلکی،
 دانګ - چه نګ و په رین
 مریشکی.
تیز (Tîz): برهک، تیژ - چست و

- چہلہک، حییل و بہزہک - تیژ(بۆ)
 طامی - بایئ ب دہنگی کوژ
 قونئی دہردکہ قییت.
- تیشہ (Tîşê):** تہ بہرک، تہ فرک.
- تیغ (Tîx):** شیر، شمشیر -
 دہفک (موس) - ستیری، درک -
 بلنداهی و سہری چیای -
 تیروژکین تاغی (شعاع الشمس).
تیغال (Tîxal): ہیلینا فرندا.
- تیغہ (Tîxê):** ہہر تشتی کو وہکی
 دہفکی تیژ و برہک بت -
 ناقیر (دیوارکی تہنک).
تیکوز (Tîkûz): کہ شک.
- تیل (Tîl):** خال (نقطہ).
تیلا (Tîla): وہریس، نالاقی وہریس
 بادانی.
- تیلہ (Tîlê):** تہ بہل، مہر مہر (پی)
 یاریکہ کا بچویکایہ).
تیم (Tîm): جہہ کی مہزن کو
- بازرگان ل ویری بازارا بکہن -
 خہ مخوری، دلتنگی.
تیمار (Tîmar): سہرہ گوهی و
 چاقدیری و برین پیچی یا
 نہ خوہشی بریندار - خہ مخوری،
 دلسوژی - ہزر (فکر) - ئیش و
 رینج (وہستیان، زہمہت، وہکی:
 رینجہر = بی کو خوہ دواستینیت
 ل پیناٹ کارہکی، زہمہتکیش).
تیمارستان (Tîmarêstan):
 شیتخانہ (شماعی).
تیمسار (Tîmsar): پلہ یہ کہ بۆ
 ئہ فسہ رین لہ شکہری کوژ
 (سرتیپی)ی مہزنتہرہ -
 جہناب (حضرت).
تیموک (Tîmûk): لیٹ شۆر،
 گرتی، بی مہعد.
تیوا (Tîva): بی ترسی، بیباکی.

ث: ئەف تىپە نە د زمانى كوردى و نە
ژى د زمانى فارسى دا نينه و چ
پهيشا د ناڤ زمانى فارسى دا ب
به چاڤ بكهفت كو ئەف تىپە د
ناڤ دا بيت، هه گەر مرۆڤ لدويڤ
بچيت دى بينيت كو ئەو پهيشه د
بنه رەت دا عەرەبى نە. ههروهسا
هندهك پهيش ژى، پهيشين دارشتى
يان ليكداينه ژ زمانى عەرەبى و
زمان و پاشگرتن فارسى، وهكى
قان نمونين ل خوارى د ديار.
يو زانين بليڤكرنا ڤى تىپى لجه م
فارسان ههروهكى بليڤكرنا (س،
ص)، ه، ئانكو هه مان (S) دهيتته
بليڤكرن.
ثابت (Sabêt): موكوم، بنه جه.
ثابت ساختن (Sabêt saxten):
سه لماندن، راقه كرن.
ثابت شدن (Sabêt şuden): راست

و دروست بوون - ديار بوون، سه لىن.
ثابتە (Sabête): ستيرا نه لڤ يان
ژى مرۆڤ تى نه ئينته دەر كو يا
دلڤيت.
ثافل (Safêl): رەپالھان - هه ر
تشتى كوب بن بكهڤيت (ب
تايبه تى د ئاڤى دا).
ثالث (Salês): سى يەم.
ثامن (Samên): هه شتەم،
هه شتە مين.
ثانى (Sanî): دو يەم.
ثانيه شمار (Sanîyê şumar):
چرکه ژمىتر (مىلن ده مژمىترى كو
به س چرکا ديار دكەت).
ثبت (Sebet): هپجهت، مهانه -
جهت باوه رى، زهلامى جهت
باوه رى.
ثبور (Subûr): پويچ بوون، هپلاک

و چالاک بوون، ماهر و شارده زابوون.	بوون، نه مان.
ثناخوان (Senaxan): مه دحکه ر،	ثروتمند (Servetmend):
که سئ کو په سن و سالوختین	سه رمایه دار، دهوله مه ند، زه نگیں،
تشته کی یان که سه کی بده ت.	هه بی.
ثوابکار (Sevabkar): قه نجی کار،	ثری (Seryî): زه نگیں، دهوله مه ند،
که سئ کو کارین باش و ب خیر	زه لامی مالدار.
دکه ت.	ثفل دان (Sufldan): ئامانی کو
ثیران (Sîran): گا بیتن نیر.	بلغه م و ئافا دهقی بکه نی.
	ثقافت (Seqafet): زیرهک و چست

ج

- ج (Cîm):** هنده جارا دبیته (ز)، وهکی: (ارج = ارز: بها، قه در و قیمهت)، هنده جارا دبیته (ژ)، وهکی: (کج = کژ: خوههر)، هنده جارا ژی دبیته (گ)، وهکی (آخشیج = آخشیگ: عنصر یانژی هه ر ئیک ژ چوار عنصرین (ثاف، ناگر، با، ئاخ)).
- جا (Ca):** جه - مه قام، پایه، پله.
- جابجا (Cabêca):** جیبه جی - د دهم دا، ده ملدهست، ئیکسه ر - هنده جها، وهکی: (جابجا باران آمده بود: هنده جها باران هاتبوو و هنده جها نهء).
- جاجیم (Cacîm):** جوړه کئی په روکی یه - بهرک.
- جاخسوک (Caxsûk):** شالوک.
- جادنگو (Cadengû):** بهر ده شان - خزمه تکاری پرستگه هی.
- جادو (Cadû):** سیحر، جادوو.
- جادوزن (Cadû zen):** ژنا سیحره به ند - نه و که سی کو سیحری به تال که ت.
- جادوگر (Cadûger):** جادووگر، سیحره به ند.
- جارختی (Carextî):** رستا جلکا، یان هه ر جهی جلکا لی هلگرن.
- جارو (Carû):** کورتکریا په یشا لیکدایا (جا روب = جا روبنده) ئانکو: جه پاقژکه ر، گیسک، جه ریفک.
- جارو جنجال (Caro cencal):** هه وار و قیرین، هوسه و قه ره بالغ، دهنگ و دور.
- جاری (Carî):** ژن تی (ژن برابا میتری).
- جاست (Cast):** ئیسل (جهی کو تری بکه نی و ب پیافه بچنه سه ر دا

- ثاقی ژئی بگرن).
جاشدان (Caşdan): کوار.
جاف (Caf): قه حبه، جفت (ژنا خرابکار، ژنا کوب زه لامه کی ب تنی تیر نه بیت).
جاکار (Cakar): زه فی یا کو هه رسال بیته چاندن زار او هکی جوتیاری یه).
جال (Cal): ته له، ته لی.
جالیز (Calız): وه رزی گوندور و زه بهش و خیارا.
جام (Cam): جاما شه رابی - خودیک و شیشه.
جام جم (Camê Cem): د داستانی ئیرانی بین که فن دا جاما (جه مشید) ئی شاهی پیشدادی یانه کونه خشه یی جیهانی لسه ر بوو و هه می جیهان تیرا ددیت.
جامه (Camê): په رۆکی دروی یان نه دروی، جل و بهرگ - په یاله - گوزکی مه یی.
جامه دران (Camêderan): ئیک ژ ئاواژین که ئنن موزیکا ئیرانی یه؛ دبیزن ئهف ئاوازه ژ دانانا (نه کیسا) ی بوو کو ده می ئهف موزیکه دهاته لیدان، ئاماده بوویا جلک د بهر خوه دا ددراندن.
جامه غوک (Camêyê xûk): که فز.
جامه کن (Camêken): جهه که د هه مامی قه کو تیقه جلکا ژ بهر خوه دکه ن - ریگر.
جان (Can): جان، گیان، ئه و تشتن کولهش پی زبندی.
جانا (Cana): گیانه، ئه ی جان.
جانان (Canan): دلبر - خوه شتی.
جانباز (Canbaz): که سی کو گیانی خوه دئیکه د مه ترسیی دال پیتناف ئارمانجه کی، گیان فیدا - ئازا، دلیر، نه ترس.
جانبدار (Canêbdar): لایه نگیر - هاریکار.
جان بوز (Canbûz): قه شارگه ه، په ناهگه ه، هه شار.
جانخانی (Canxanî): جو ره کی جهالی مه زن و زقره.
جانشین (Canêşîn): جیگر - خه لیه - قایمه قام، ولیعهد.
جانور (Canêver): گیان داری زبندی کو بشیت بیت و بچیت (پتر بو گیانه وه ری دهیته بکارئینان).

- جانہ (Canê):** گیان، جان - چہ کئی شہری و زری و کومزری - ہەر گیاندارہ کئی جحیل - کاتہ (بین دارا).
- جاور (Caver):** خودانی جہی - حال، حالت، چہواتی.
- جاورد (Caverd):** ستی، درک.
- جاوید (Cavîd):** نہمر، ہرردہمی، ہرروہەر، ہمیشہ بی (دائی، ابدی).
- جای (Cay):** جہ، در.
- جای مند (Caymend):** تہ نبل، کہ دودہر.
- جایی (Cayî):** ئہ دہب، دستاخانہ، تہ والیت (WC).
- جدا (Cuda):** جودا، ژ ہہ قدو دویر.
- جدر (Cedr):** حیشترا می یا چوارسالی.
- جر (Cer):** شکہن، دہرز، کہ لشتا کو دکہ قیتہ ئہردی - جو، جوک.
- جر (Cêr):** دہنگی دراندنا کاغہزی یان پەرۆکی و تشتین ژ فی رہنگی.
- جر (Cur):** زینا ہہسپی.
- جرب (Curb):** فہرندہ کئی و ہکی کہ وی یہ.
- جربزہ (Curbuzê):** زیرہکی - ژ ہہژیاتی - فہند و فیل.
- جرد (Cered):** بریندار.
- جرد (Cerd):** کورسیک یان تہختی شاہینی.
- جردہ (Curde):** ہہسپی خہساندی - ہہسپی دو قوڑی کو بابی وی ژ نہژادی ہہسپین عہرہبی بت و دہیکا وی ژ نہژادہک دی بت.
- جرز (Cêrz):** دیوار - شہنگستی خانی.
- جرس (Ceres):** قہید و زیندان - نازار و ئہ شکہ نجہ.
- جرشفت (Cerşeft):** راہا قیتن، ب داہولکی دادان، ہہلبہستا کو تیدا ہوزانقان پا قیتہ ئیکی.
- جرقہ (Cêrêqqê-e):** چربسکین ناگری.
- جرگ (Curg):** دہشت، بیابان.
- جرگ (Cerg):** جقات - دستہ کہ کا مروفا.
- جرندہ (Cerende):** کپکروک (عضروف).
- جرنگی (Cerengî):** کاش (وہکی مروفا دبیت من نہو پاری خوہ

- کاش «نقد» دقیت).
جرواسک (Cervasek):
 چیرچیرۆک، چرچرک.
جره (Currê-e): گیانه وهری نیر (چ بفریت، چ بچه ریت) - دلیر و چست و چهلهک.
جریب (Cerîb): بۆ پیشانا ئهردی بکاردهیت کو بهرامبه دهه هزار میتیرین چوارگوشه به. ههروهسا په بئشین (گریب و گری) ژی لکارن.
جز (Cuz): ژ بلی، بژلی.
جزانندن (Cezanden): دل شه وتانندن، قههراندن.
جزغال (Cêzgal): کسکیت قه لیبی.
جست (Cest): خوهه لاقیت (قفز).
جستجو (Custcû): شه کۆلین، لیگه ریان.
جستن (Custen): شه دیتن - پهیدا کرن - شه کۆلین.
جستن (Cesten): خوهه لاقیتن - رهابوون، شه رهستن، ئازادبوون، رزگار بوون - رهقین - رابوونه سه رخوه.
جسک (Cesk): ئازار، نه خوهشی - بهلا، مسیبهت - ئاتاف، زیان.
جش (Ceş): موهرکا شین یا کو دئێخنه جلک یان ستوبی بچویکا دا چاقین نه بن.
جشان (Ceşan): گه ز (بۆ پیشانی) بکار دهیت کو هه گه زهک بهرامبه ری ۱۰۴ سانتیمترایه).
جشن (Ceşn): شادی، خوهشی - عهید، جیژن.
جشن (Ceşen): تا (حرارة).
جشنواره (Ceşnvarê): فستیوال.
جشه (Cuşse): هچکی جلکی.
جغ (Cux): نیره (نیری هه قجاری).
جغجغه (Cêxcêxê): هاویشک، خشخشۆک (پی یاریکا بچویکا به).
جغد (Cuxd): بوم، کوند.
جغرات (Cuxrat): دهو (ماستی کو ئاڤا وی ژمی هاتیبته گرتن).
جغه (Cêxxê): تانج یان هه تشته کی وهکی تانجی کول پیشیا کولافی بدهن.
جفت (Cuft): جوت (بهروفاژی کت) - ژن و میتیر (زوج) - هه قالیچویک.
جفتک (Cufttek): جوتک (پتهین دهوارا کو ب هه دو پتیا دادنن).
جفت گیری (Cuftgîrî): پتیرابوونا

- ب کارى گوھنټيلیې .
- جفته (Cefte):** چه میای - خودهر.
- جفنگ (Cefeng):** بی مه عنه، بیتھوده، چوننه، پویج، بی که لک، بی مفا.
- جگر (Cêger):** میلاک - خهم و کوفان.
- جگر گوشه (Cêger gûşê):** در که یه بو بچوبیکین زیده عه زیز لبه ر دلی ده بابا، ثم ب کوردی بهس په یفا (جه گهر) بکار دئینین.
- جلب (Celeb):** دهنک و دۆر - فتنه و هۆسه - مروفتی فیلباز و پویچه لو - ژنا خرابکار.
- جلق (Celq):** قهره سانندن، ب عه ره بی دیتزنی (زلق).
- جلبنبر (Culenber):** که سی کو جلقین دریای و پیس و قریتی ل بهر بن.
- جلبه (Culenbuh):** شینکی کو جلقا پی دتۆن.
- جلو (Cêlo):** پیش، بهرام بهر - لغاف و هه قساری هه سپی.
- جله (Culle):** گری (گری یا وه رسی) - گلولک (گلولکا بهنکی).
- جلیتغه (Cêlîtxê):** ل پرانی یا جها تیپا (ت) نابیتزن و نانکوا قی په یقی: ئیلهک (بی کول بن چاکیتی قه دکهنه بهر خوه).
- جم (Cem):** کورتکریا په یفا (جمشید) ه، کو لدویف داستانین شه هناما فیردهوسی چاره مین شاهی «پیشدادی» یانه.
- جماش (Cemmaş):** ترانه کهر - فیلباز - غه زه لخوان - سهر خوهش - موبکار، سهر تراش، حه للاق.
- جمری (Cemrî):** بی ئه سل - زه لامی گه دا و پویج و شویستی.
- جمزبور (Cemzîver):** هه سپی کو ناف چاف و زک و دهست و پین وی سپی بن.
- جمشاک (Cemşak):** پینلاف.
- جمند (Cemend):** ته نبل، که دوه ر.
- جن (Cen):** رهخ، کنار، ئالی.
- جناب (Cenab):** یاری یا مه رجانی یا کو دو کهس ههستیکی دو چهقی سینگی مریشکی دشکین و پاش هه ر ئیک ژوان ب هه ر کاره کی رابیت دقتیت بیتیت «من ل بیرد» هه گهر وه نه گوت ئه قه وی

دۆراند.	جنگلبان (Cengelban): زیره قانین
جنابه (Cunabe): جیمک (توام).	دارستانین.
جنبانندن (Cunbanden): لئانندن،	جنم (Cenem): جور - روی - بهژن
ههژاندن.	و بال - خود (ذات).
جنیش (Cunbêş): لئین - بزاف.	جو (Co): جهه.
جنج (Cenc): ناواز و قیژین.	جو (Cû): جؤوا ئاقی، جوکا ئاقی.
جنجال (Cencal): قیژین و قارقار	جواری (Cevarı): گهنم شام،
- دهنگ و دۆر و قهره بالغ.	گهنمۆک.
جنجر (Cencer): جهنجهر.	جواز (Cuvaz): هاوئی کوژ داری
جندر (Cender): جلک، ههر تشتی	یان بهری هاتیبته چیکرن.
کو بکهنه بهرخوه.	جوالم (Cuval): جهال.
جندره (Cendere): نه تراشی، ههر	جوان (Cevan): جحیل، مرؤف یان
تشتی نه حولیکری.	گیانه وهر یان ژی دارا کو
جندک (Cêndek): پاره کئی کهفن	گه هشتیبته ژیی خوه یی ناغینین
بوو کوژ سفری دهاته چیکرن و	سروشتی کو لجه م روفا نه ژیه ل
ههتا سهردهمی قه جهرا ژی دهاته	ناقبه را (۱۸-۳۵) سالیج دایه.
بکارئینان.	جوان بخت (Cevan bext):
جنده (Cêndê): ژنکا خرابکار،	خوه شبهخت، ب شه نس.
قه حبه.	جوانک (Cevanek): لاو، تۆلاز،
جنگ (Ceng): شهر، جهنگ.	کورپی گهنج.
ههروه سا په ییشین (نبرد، پیکار،	جوانمرد (Cevanmerd): لاو،
رزم، کارزار، آورد، زد و خورد) ژی	زه لامی گهنج.
لکارن.	جوانمردگ (Cevanmerg):
جنگاور (Cengaver): شه رهینه،	جانهمرگ، که سی کول گهنجاتیا
به لاکر - شهرقان، شهرکه، دلیر.	ژیی خوه بمریت.
جنگل (Cengel): دارستان.	جوانه (Cevanê): گهنج - گهنجاتی